Fig. 1. *Geastrum floriforme* in uitgespreide, halfdroge en droge staat, ware grootte. Fig. 2. *Geastrum campestre.*

vond ik deze soort in hetzelfde terrein, maar op ongeveer 500 m afstand aan de overzijde van de plas, nu zonder *Geastrum floriforme.*

LITERATUUR

Arnolds, E.J.M. (1984). Standaardlijst van Nederlandse Macrofungi. Supplement Coolia 26. Nederlandse Mycologische Vereniging.

Jülich, W. (1984). Die Nichtblätterpilze, Gallertpilze und Bauchpilze. Gams, Kleine Kryptogamenflora II(b/1). Gustav Fischer Verlag, Stuttgart - New York.

Coolia 29(2) april 1986

RUSSULA RHODOPODA IN NEDERLAND

A.F.M. REIJNDERS, *Schuilenburgerplein 1-B72, 3816 TD Amersfoort*

SUMMARY

A description of *Russula rhodopoda*, new to the mycoflora of the Netherlands is given and its taxonomic status is discussed.

Op de excursie van de Nederlandse Mycologische Vereniging van 31 augustus 1985 werd in het Roderveld tussen Oldenzaal en Denekamp in een vrij oud sparrenbos *Russula rhodopoda* Zvara gevonden. Deze *Russula* is blijkens de Standaardlijst (Arnolds, 1984) en de checklist van *Russula* (van Vuure, 1985) nog niet van ons land vermeld. Hier volgt de beschrijving:

Macroscopische kenmerken: Hoed diameter tot 4,5(-5) cm, eerst met neergebogen rand, later convex of vlak, glanzend, bloedrood, in het midden wat donkerder (Ségui 156, rand 151). Lamellen dicht opeen (ongeveer 80), bij de steel vaak gevorkt, lamellulae minder talrijk maar aanwezig, tamelijk donker creme. Steel 20-40 x 7-13 mm, aan de basis soms verbreed, soms versmald, glad, geheel

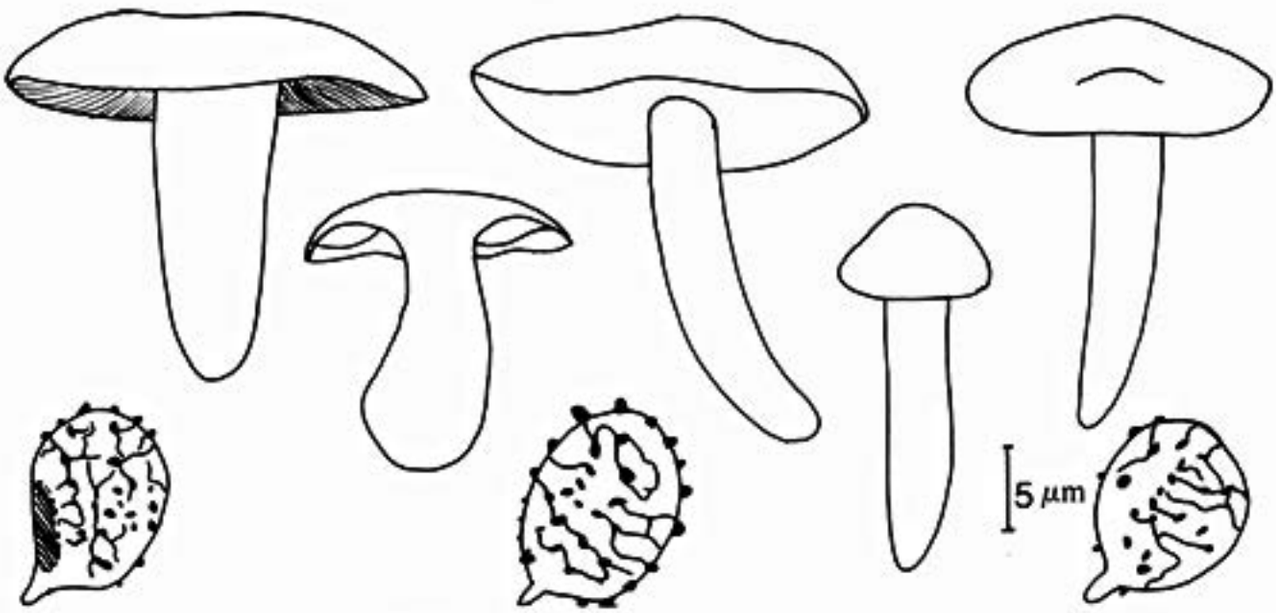

Fig. 1. *Russula rhodopoda* - Habitus: ware grootte; sporen.

rood aangelopen, evenwel plaatselijk niet even sterk (Sèg. 64, 65, 97), aan de basis vuilbruin, gevuld. Vlees wit, sponzig, met $FeSO_4$ donker. Smaak flink scherp (Romagnesi, 1967: 454: eerst zoet, vrij spoedig scherp, daarna duidelijk zoutig). Guaiac op steeloppervlak met sterke reactie, in vlees minder sterk. NH_4OH negatief. Geur zwak. Sporefiguur donker creme (Romagnesi 1967 code 2d).

Microscopische kenmerken: Sporen 8.9-10.5(-11.8) x 6.7-7.7 µm, breed ellipsoïd, met stompe wratten die door lijnen verbonden zijn, met vrij compleet net, de weinig geïsoleerde stekels tot 1 µm lang. Basidiën 41 x 12 µm. Cheilocystiden 40-60 x 6.5-10 µm, spoelvormig met afgerond boveneinde, soms spits. Pleurocystiden talrijk, minder ver uitstekend. Hoedhuid met dermatocystiden aan het eind van lange hyfen, 22.5-50 x 3-7 µm, plaatselijk zeer talrijk, soms met spitsje (Volgens Romagnesi, 1967: 455-456, bestaat de hoedhuid uit drie lagen, die we in grote trekken konden terugvinden). In het exsiccaat is de hoedhuid nog sterker glanzend, "als gelakt", wat een opvallend kenmerk van deze soort is.

Vergelijking: Deze soort lijkt het meest op *Russula persicina*. De sporeornamentatie van deze laatste is verschillend, met meer geïsoleerde stekels. Ook is de sporefiguur lichter, de hoed minder glanzend, de steel minder roze, en deze soort heet alleen onder loofhout voor te komen.(De standplaatsopgaven in de literatuur zijn echter niet altijd betrouwbaar). Volgens Romagnesi (1967) staat *Russula rhodopoda* het dichtst bij *R. sanguinea*, maar die is forser, heeft sporen met meer geïsoleerde stekels, de lamellen staan wijder uiteen en lopen min of meer op de steel af, en het hoedoppervlak is minder glanzend.

Er is nog een soort die dicht bij *R. rhodopoda* staat, maar die geen rode steel heeft: *R. helodes* Melzer. Volgens de afbeeldingen en maten in Romagnesi (1967: 455, 457, fig. 412, 414) komen de sporen van mijn exemplaar méér overeen met die van *R. helodes.*

LITERATUUR

Arnolds, E.J.M. (1984). Standaardlijst van nederlandse Macrofungi. Supplement bij Coolia 26. Nederlandse Mycologische Vereniging.

Romagnesi, H. (1967). Les Russules d'Europe et d'Afrique du Nord. Paris.

Vuure, M. van (1985). Checklist van *Russula* in Nederland. Rijksherbarium, Leiden.

BOEKBESPREKINGEN

BIOLOGISCH ONDERZOEK VOOR MENS EN MAATSCHAPPIJ. Uitgave van de Biologische Raad van de K.N.A.W., onder redactie van K. Verhoeff e.a. 215 pp. 1985. Prijs: *f* 22,--; te bestellen bij de Biologische Raad, Amsterdam, postgiro 79250.

Dit boek werd op 3 februari j.l. aangeboden aan minister Deetman. Het belicht "het belang van biologisch onderzoek als basis van de recente ontwikkelingen in de biotechnologie, geneeskunde, landbouwwetenschap en het milieu- en natuurbeheer, en daarmee het belang voor de samenleving". Het is een bundel met bijdragen van een groot aantal deskundigen op velerlei gebied. Het boek behandelt geen specifiek mycologische onderwerpen: die zijn recentelijk uitvoerig belicht in de bundel "Leven met Schimmels" (1985), die in dezelfde reeks is verschenen en in Coolia 28/4 besproken werd. Toch vind ik het jammer dat, nu de biologie in dit maatschappelijk kader wordt geplaatst, een aantal bijdragen van de mycologie aan het toegepaste biologische onderzoek buiten beschouwing worden gelaten. Wel wordt in passages over biotechnologie, plantenziektenkunde en milieubeheer de bijdrage van de mycologie terloops genoemd of meegenomen. Maar in een hoofdstuk over de betekenis van het biologisch onderzoek voor natuur en milieu, komt het onderzoek m.b.t. de mycorrhiza, het lopende inventarisatie-programma en de belangrijke bijdragen van onze mycocoenologen niet aan de orde. Ook de inspanningen van onze specialisten om het succesproduct "de eetbare paddestoel" te verbeteren en te verbreden komen niet ter sprake.

Het zijn maar enkele voorbeelden, die gemakkelijk met meerdere zijn aan te vullen, maar overigens niet bedoeld zijn als kritiek op een m.i. geslaagde bundel. Het is eerder een uiting van teleurstelling over het feit dat de samenstellers van dit overzicht van maatschappijrelevant biologisch onderzoek in ons land voor de mycologie maar zo'n bescheiden plaats inruimen. H.A. van der Aa.